

Mouvement Communiste/Kolektivně proti kapitálu

Odpovědi pracujících na útok na Charlie Hebdo musí být nemilosrdný boj proti násilnému náboženskému fanatismu, který posiluje stát a prohlubuje rozdíly mezi vykořisťovanými a utlačovanými

Žádný Bůh, žádný pán.
(Auguste Blanqui)

Proti kalifátu a iracionálnosti, na obranu materialismu, na obranu politické autonomie proletariátu a strategické aliance s hnutími za osvobození žen

Ať bylo cílem útočníků zodpovědných za masakr v Charlie Hebdo cokoliv, následkem je terorizace celé populace. Terorizace s cílem zabránit porozumění, terorizace s cílem ještě víc zvýšit umělé bariéry mezi lidmi na základě náboženské víry. Víra se stala opravdovou paží politického islámu všude ve světě. Ve Francii proti ní stojí náboženství státu, údajně sekulárního a republikánského. Tím, že se prezentuje jako ochránce občanského míru, volá stát po národní jednotě zformované kolem něj samotného. Požaduje, aby na něj obyvatelstvo delegovalo obranu svobody a demokracie. Tato obrana přichází za cenu preventivního omezení individuálních a kolektivních svobod a rostoucí represe všeho proti-státního disentu. Obráncům „bílé identity“, jako je Národní fronta, útok potvrdil, že „už začala občanská válka“ proti předem identifikovanému nepříteli: proti muslimům, všem muslimům, ať sdílejí postoje fanatiků, ať proti nim bojují, či ať se jim potichu podřizují. Terčem fanatiků na všech stranách je cizinec, „ten jiný“. Opovržením hodný útok na Charlie Hebdo je součástí hry státu a oslabuje pracující třídu, jedinou třídu, která může konkrétně bojovat proti náboženskému fanatismu tam, kde je zakořeněn, kde hledá své potenciální pěšáky: v dělnických čtvrtích a na pracovištích. Pokud se nemáme vzdát prosazování potřeby nezávislé organizace vykořisťovaných a utlačovaných namířené proti státu, proti jakémukoli státu, je tento boj nezbytný. Pokud jde o násilný politický islám, jeho cílem je přinutit muslimy, aby se izolovali a stali se dobyt看, který se bude obětovat v Sýrii, nebo dokonce právě tady. Jde o to, pochopit tento fenomén, abychom byli schopni proti němu bojovat nemilosrdně a tak, aniž bychom se stali vazaly a pěšáky státu.

Kritika kalifátu a iracionálna

Politický islám se stal globálním předmětem debaty a zdrojem polarizace občanské společnosti mezi zdánlivě protikladné komunity. Každá z těchto iluzorních komunit přitom tvrdí, že bojuje za jistou ideu civilizace, která se může plně realizovat, jen když bude zcela poražena ona konkurenční idea, která je identifikována jako nepřátelská, protože vyznává jinou víru (a to platí i o víře v sekularismus a stát). Ve jménu té které víry v nadpřirozeno je možné ignorovat téměř cokoli: tisíce let trvající útlak žen, otázku rodiny, otázky mezinárodní migrace, pracovních míst, bydlení, potravin atd.

Prizma náboženství, konkrétního náboženství i náboženství obecně, které deformuje a mystifikuje, se stává předpokládaným ospravedlněním iracionálního odmítnutí principu reality a obecněji ospravedlněním toho, že je nepřátelům víry upíráno lidství. Tato specifická mystifikace společenských vztahů hluboce proniká do hlav proletářů zde, v rozvinutých kapitalistických státech, stejně jako do myslí jejich sester a bratrů na periferii nejrozvinutějšího kapitalistického světa.

Kvůli svému nepopiratelnému úspěchu se staly myšlenky reakčních tmářů mocnou materiální silou, která je přídavkem těm silám, které již formují povrch kapitalistické planety. Rozšíření onoho tmářství ve všech jeho podobách převrací a mění kapitalistické tábory ve všech oblastech planety. Jenže tak jako kterákoli jiná ideologie není ani tato dlouhá vlna tmářství schopna zadržet determinismus hmoty a společenských vztahů, které si ideologie činí nárok zastoupit. Kapitalismus není ohrožen vírou

o nic víc než třídní společnosti, které mu předcházely. Tmářství není ničím jiným než konkrétním, specifickým vyjádřením kapitalistického podřízení.

Revoluční proletariát musí nejprve ze všeho bojovat právě proti tmářství a zacházet s ním podle toho, čím je: nástrojem třídního rozdělení, které posiluje diktaturu kapitálu a států a jehož se používá k verbování vykořisťovaných a utlačovaných do nových válek, z nichž mají prospěch vládnoucí třídy. Tmářství Bible, ale též hinduismu a obrovské většiny dalších náboženství, je věnováno Bohu, patriarchálnímu řádu a rodině. Kalifát, reakční tmářská ideologie, která, jak se zdá, dosahuje svého největšího úspěchu právě nyní, je hodna naší pozornosti zejména proto, že se halí do barev antikapitalismu a antiimperialismu – a především proto, že představuje ústřední prvek zostřující geostrategickou krizi Středního východu. Proto mu věnujeme tento text, který se skládá ze čtyř bodů.

Zaprvé

Stoupenci kalifátu se snaží ustavit vlastní řád v oblastech, kde vládne kapitalismus, kde však ještě nerozrušil (nebo jen velmi málo) společenské vztahy zděděné po třídních společnostech, které mu předcházely. Asi deset tisíc sunnitských kmenů je toho nejjasnějším příkladem. Archaická kmenová struktura přežila na okraji moderního kapitálu, zatímco byla živa z ropné renty a maloobchodu, často ilegálního. Irácké sunnitské kmeny se rozšiřováním dominance kapitálu transformovaly, ale rodové patriarchální svazky zlomeny nebyly. Svě území si spravuje kmen. Je to malý svět, uzavřený před vnějším světem a uvnitř sebe sama hierarchicky segmentovaný, s výjimkou případů, kdy musí akumulovat prostředky k přežití skrze klientelismus a smlouvání. Dnes slibuje věrnost IS¹ celá řada sunnitských kmenů v Iráku. Krvavá formace IS slibuje zachování kmenové struktury navěky. A nejen to, kalifát jí posvěcuje.

Jinou tvář současného kalifátu představují lidé jako Mochtár Belmochtár, známý jako „Jednooký“, salafista, oslavovaný v roce 2013 za útok na rafinerku v alžírském Amenasu. Říká se mu ale též Mister Marlboro, protože je šéfem obřího obchodu s cigaretami v saharské Africe, který vynáší kolem miliardy dolarů ročně. Tento obchod se vyvinul díky krevním poutům s tuarégskými kmeny. Pašeráci, zlodějíčci, obchodníci s lidmi (prostitutkami, imigranty), drogoví dealeri, všichni účastníci ilegálního obchodování našli v kalifátu prostředek ke konsolidaci svých lukrativních aktivit a způsob, jak rozvíjet další podnikání, legitimizované věrností víře, která funguje jako „pračka na peníze“.

1) IS – Islámský stát, též známý pod zkratkou ISIS, ISIL a arabskou zkratkou Da'esh.

IS je sám významným byznysem v Sýrii a Iráku, který podniká s ropou, ženami a spotřebním zbožím. Jeho program lze shrnout mottem: „Kdo má zbraně, má i chléb a ženy.“ Tento gang nepředstavuje pro kapitalismus žádné nebezpečí, kapitalismus je přece dobře uzpůsoben rentiérům a kšeftářům, a co víc, sám je vytváří. Tentýž model společenských vztahů, který vyjadřuje IS, představují i další uskupení: Boko Haram v Nigérii, Kamerunu a Nigeru, Al-Šabáb v Somálsku, Al-Káida v Somálsku, Al-Káida v islámském Maghrebu a Sahelu, Al-Káida na arabském poloostrově v Jemenu, Talibán v Afghánistánu a Pákistánu spolu s Abú Sajjáf na Filipínách, v Indonésii a Malajsii (a to zmiňujeme jen ty nejnámější).

Tyto úvahy se nevztahují na šíitský islám, jemuž jeho centralizovaná vnitřní organizace, podobná fašismu, dovolila adaptovat se na moderní kapitalismus, jako se na něj adaptovala katolická církev.

Zadruhé

IS se zrodil ze sutě arabského nacionalismu založeného na modelu předchozích lidových demokracií postavených na alianci mezi jednou stranou (v případě Sýrie a Iráku baathistickou), armádou a jediných odborů. Tento model se snažil vytvořit moderní postkoloniální ekonomiky, vybavené silným průmyslem, sjednoceným vnitřním trhem a výkonným sekulárním státem. Tento projekt byl ale rozbit zvenku postupným kolapsem ruského bloku a zevnitř tím, že se z ruin národního osvobození vynořila parazitická vládnoucí kasta, zkorumpovaná, despotická a nevykonná.

Na této základně je kalifát IS v naprosté kontinuitě s arabskými režimy, i když tvrdí, že je k nim v opozici. Zdrojem jeho přežívání je obchod a drancování, jeho organizace je klientelistická a prostoupená neschopností. Od sunnitských režimů se IS odlišuje jedine geostrategickým směřováním. A to z onoho prostého důvodu, že se jeho režim snaží ovládnout ostatní státy oblasti, včetně těch, pro něž je sunnitské tmářství oficiálním náboženstvím.

Spojené státy z pádu ruského impéria profitovaly a rozšířily svůj vliv nad arabskými režimy, jejichž touhy po kapitalistickém rozvoji byly během posledních desetiletí povážlivě korigovány. Důležitý nový stupeň představovala podpora Washingtonu Tálibánu ve válce proti Rusku v Afghánistánu a poté v první irácké válce. Tyto dvě epizody značily, že americká administrativa přijala v oblasti agresivní diplomacii, která měla ze Spojených států udělat opět sílu, s níž se musí na Středním východě počítat. Arabské jaro poté dalo Spojeným státům příležitost obsadit vedoucí roli v celé severní Africe.

Tento pokus přitom ještě nepřinesl přesvědčivý výsledek. Pokud totiž v Egyptu zničil generál Al-Sissi organizaci Muslimského bratrstva a následoval ohledně zahraniční politiky a strategického spojení s Washingtonem Husního Mubaraka, v Libyi násilné svržení Muammara Kaddáfího ustavení „pax Americana“ stále ještě nedovolovalo – a podobně je tomu v Afghánistánu a Iráku.

Dvě regionální mocnosti ve Středním východě, Turecko a Irán, se snažily prosazováním velmi divergentních diplomatických přístupů z akcelerace geostrategické krize v oblasti profitovat. První z nich se zaměřila na rozvoj islamistických režimů, které podle ní měly být produktem „Arabského jara“. Doteď byla politika Ankary nezdarem. Ankarská podpora, v případě egyptského Muslimského bratrstva explicitní, v případě palestinského Hamásu méně otevřená a v případě IS veřejně popíraná, skončila rostoucí diplomatickou izolací Turecka. Rozdrcení Muslimského bratrstva v Egyptě, vojenská porážka Hamásu v Gaze izraelskými jednotkami a angažmá západních mocností proti IS potlačilo vliv Turecka a oslabilo jeho historické vazby na Spojené státy a Evropu.

Pokud jde o Irán, zastavení „Arabského jara“ ho postavilo znovu do centra regionální arény. Teherán kontroluje Bagdád, ustavil pevné vztahy s vládou iráckého Kurdistánu, zachovává si svou libanonskou baštu, stále účinněji podporuje Ašára al-Asada v Sýrii, kde jeho režim prokázal nezpochybnitelnou kapacitu přežít, a profituje ze svého boje proti IS. Cílem toho všeho je přitom uspíšení ukončení západních sankcí a vyřešení jaderné otázky.

Zatřetí

Odhlédneme-li od geostrategického a diplomatického rozměru, vzestup násilného politického islámu poskytuje státům rozvinutých zemí skvělou zbraň k rozdělení třídy, k omezování osobních a kolektivních svobod a k rozšiřování společenské základny přijímající vládnoucí ideologii. Narůstají opatření pro krizové situace. Boj proti terorismu znamená, že se břemeno důkazů stává stále méně podstatným. Jsme svědky ztráty části základních buržoazních svobod, jakou je například svoboda vyjadřování formou prosté veřejné demonstrace.

Obraz hrdlořezů z IS děsí celé skupiny populace západních kapitalistických bašt. Důležité části proletariátu se zde ztotožňují s ideologiemi obrany náboženství, rodiny a vlasti založenými na identitě. Reakční „bílé“ organizace jako Národní fronta ve Francii, Liga severu v Itálii, UKIP ve Spojeném království nebo německá NPD využívají atmosféry strachu. Ve volbách často přitahují hlasy zoufalých chudých. Chtě nechtě spojují dohromady hněv proti zbídačování a rostoucí

nejistotě, odmítání podkopávání patriarchátu a strach z imigrantů a mladých výtržníků z předměstí pod vlajkou obrany „tradice“, „starých dobrých časů“, boha, rodiny a národa. Paradoxně mohou spokojeně kritizovat pozici žen v islámu, aby při tom zapomínali na vlastní patriarchální útlak žen. To není jediný zmatek, který ve své ideologii mají. V České republice demonstrovali neonacisté proti přijetí syrských obětí IS (včetně nemocných dětí).

Populace označené za muslimy se ve vyspělých kapitalistických zemích stávají terčem všemožných obvinění. Zatímco jsou zakleté ve vlastní mystifikované reprezentaci jako „komunita věřících“ (Umma), je jim neustále říkáno, aby odsoudily politický islám. Malá minorita muslimů nálepkou, kterou jim státy vnucují, přijala a rozhodla se podporovat kalifát. Ve Francii je prvním krokem ke kalifátu bezpochyby antisemitismus. Antisemitismus, který se nebezpečně rozšiřuje a nalézá úrodnou půdu na extrémní levici, která zaměřuje odsouzení podmínek izraelskou kolonizací utlačovaných tříd v Palestině s podporou takzvaného „odporu“ antisemitů z Hamásu, který v Gaze vykonává diktátorskou moc neobyčejné brutality a který je u moci na okupovaných územích díky své vládní alianci s PLO. Ve Francii, kde populace židovského původu tvoří pouhé jedno procento, tvoří antisemitské útoky celou polovinu všech rasově motivovaných trestných činů. „Sunitský“ antisemitismus nalézá přívětivou odezvu u „bílé“ krajní pravice a stejně tak v iráckém prostředí.

Muslimové, kteří přicházejí podpořit kalifát z rozvinutých zemí, mají jinou motivaci než ti, kteří žijí na periferii kapitalismu. Jediná věc, kterou mají společnou, je touha posvětit podřízené postavení žen. Bojovníci kalifátu ze západu nemají jednotný třídní původ. Jde spíše o izolované, ne příliš informované mladé muže bez pevných společenských kořenů, kteří odmítají proletariát, způsob života svých rodičů a kteří neskrývají nepřátelský postoj vůči ženám, které si zvolily život nezávislý na mužích („děvky“). Přislíb hrdinského života přesahujícího izolaci a městskou a předměstskou samotu skrze bratrství ve zbrani, který současně posvěcuje dominantní roli muže v souladu s náboženskými zásadami islámu, tvoří dva základní argumenty pro *hidžru* (migraci do muslimských zemí) a boj proti nevěřícím.

Posvěcení rodiny a útluaku žen jsou základními pilíři kalifátu. I ten nejubožejší muž v něm najde možnost vykonávat absolutní moc nad svými družkami. Zbožné ženě, která se tělem i duchem podřídí svému manželovi, se na oplátku dostane ochrany náboženství i dalších mužů. Jako domácí otrokyně, která si musí odpírat své

vlastní já, protože je jako majetek svého muže nedostupná, se žena v kalifátu nicméně stává předmětem těch nejhrubších mužských představ. Boj za respektování jednotlivců spojených ve společnosti, která se stane plně lidskou, se může objevit jen skrze boj za osvobození žen od útlaku rodiny a mužů. V zemích, ve kterých vládne ideologie náboženského tmářství, je opravdový význam strategické aliance mezi revoluční dělnickou třídou a hnutím za osvobození žen zjevný.

Začtvrté

Vzestup kalifátu oživil zápal anti-muslimských tmářů. Kněží jiných vír z něj měli prospěch. Sdílejí s ním ale to, co je na něm podstatné: kult iracionálního a kult nevy-světlitelného, mystično víry a pokoření těla, smyslů a ducha. Právě proto nemůže být boj proti náboženství a na obranu materialismu omezen na politický islám.

K těm, kteří jsou na frontové válečné linii proti krvelač-ným šílencům z IS, k bojovníkům a bojovnicím z Kobane a jinde, kteří chtějí svobodu, se obracíme s následujícím: Vaše vůle a vaše obětování rezonuje jako univerzální

volání po vzpouře. Jenže toto poselství je neúplné a dnes je prezentováno ve službách geopolitické konkurence mezi rozličnými kapitalistickými mocnostmi. Masový odpor proti IS v Kobane je dnes veden kurdskými nacio-nalistickými politickými frakcemi v Turecku a Iráku. Využívají ho, aby ustavily (v případě PKK) nebo posílily (v případě KDP) svou vlastní buržoazní diktaturu: a o tom bychom neměli mít žádné iluze.

Proto není smrtelný boj vedený dobrovolníky z Kobane proti kalifátu zaměřen proti rozdělení společnosti do tříd, které tvoří kořeny této moderní formy barbarství, jíž je kalifát – a obecněji všechny náboženské mystifikace. Pro překonání tohoto zásadního omezení je více než kdy nut-né rozvinout politickou autonomii proletariátu, která mů-že ukončit útlak a vykořisťování člověka člověkem.

*Mouvement Communiste/Kolektivně proti kapitálu,
7. ledna 2015*

„Náboženská bída je jednak výrazem skutečné bídy, jednak protestem proti skutečné bídě. Náboženství je po-vzdech utlačeného tvora, cit bezcitého světa, duch bezduchých poměrů. Je to opium lidu.

Zrušit náboženství jako ilusorní štěstí lidu znamená žádat jeho skutečné štěstí. Požadavek vzdát se ilusí o svém postavení je požadavek vzdát se postavení, ve kterém je zapotřebí ilusí. Kritika náboženství je tedy v zá-rodku kritikou tohoto slzavého údolí, jemuž náboženství tvoří svatozář.“

Karel Marx: Úvod ke kritice Hegelovy filosofie práva, 1843
